

стилістичного відповідника, оскільки метою перекладання БЕЛ є бажання відчувати, пережити той стан, який прийнято називати реалією культури тієї країни, мова якої вивчається.

Секало О.
НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМА КОЛЕКТИВНОГО ВИБОРУ МОВИ

Проблема колективного вибору мови є однією з актуальних проблем соціолінгвістики, адже завжди існує індивідуальний вибір мови, зумовлений умовами і сферою спілкування, метою мовця, територіальною належністю, мовними вподобаннями мовця тощо. Не менш важливим є питання вибору мови у студентському соціумі, оскільки молодь є рушійною силою розвитку суспільства й мови зокрема. Тож вивчення й аналіз мовної ситуації в Україні потрібні для збереження етносом власної мови.

Дослідження думок науковців і спілкування зі студентами дали змогу вивчити провідні аспекти, від яких залежить вибір мови.

По-перше, мова має бути престижною в суспільстві. По-друге, їй необхідна інституційна підтримка ЗМІ, освіти, культури, влади, державної політики. По-третє, кількість носіїв мови повинна збільшуватись завдяки підвищенню народжуваності, еміграційній поведінці, змішаним шлюбом тощо. Як зазначає Ю. Кристал, збереження і вибір мови визначається успішністю її носіїв, потужністю держави. Якщо програє політична, соціальна, економічна чи військова спрямованість, то мова програє разом із нею, загалом ніколи не стане міжнародною, якщо не буде політичної та військової могутності країни.

За таких обставин вельми необхідним є свідоме зусилля членів суспільства, зокрема студентства, щодо збереження української мови, відновлення її новим поколінням, витіснення російської мови, повернення культурної спадщини народу та зміцнення мовної політики в державі.

Сьогодні з прикрістю констатуємо мовний зсув в Україні, тобто замінення української мови російською, підтримане на законодавчому рівні (Закон «Про основи державної мовної політики» №5029-VI). Доречним буде зазначити причини витіснення української мови. Так, М. М. Бахтін і О. В. Головка у праці «Соціолінгвістика і соціологія мови» (Спб, 2004, с. 144) називають такі причини: історичну ситуацію, де-

мографічну чисельність групи, географічну ізольованість (щільність розселення, соціально-структурний і економічний рівні, інституційну позицію шкіл, релігії, ЗМІ).

Наслідком мовного зсуву є слабе володіння мовою й погане відтворення мови дітьми, школярами, студентами. Цілком зрозуміло, що від студентства – прогресивної групи населення – залежить, чи буде мовний зсув в Україні повільним, швидким або катастрофічним. Однак визначальна роль у цьому процесі належить мовній політиці держави, мовному плануванню. Поняття *мовна політика* дослідники розуміють як сукупність політичних, юридичних, адміністративних заходів, спрямованих на розвиток, функціонування, баланс мов, зміну чи збереження мовної ситуації в державі, регіонах, соціумі.

Узагальнюючи сказане, слід зауважити, що стан української мови може покращити мовна політика, спрямована не на утиски української мови, а на її розвиток. Наведемо приклад такої політики. Президент Росії Володимир Путін схвалив закон, що зобов'язує трудових мігрантів складати іспит на знання російської мови. Із 1 грудня 2012 р. набув чинності закон, що зобов'язує робітників у сферах ЖКГ, торгівлі та послуг, мігрантів проходити тестування на знання російської мови. Після іспитів іноземцям будуть видавати відповідний сертифікат. Окрім того, для виходу на роботу в них повинен бути документ про освіту, визнаний у Російській Федерації, і його нотаріально завірений переклад російською мовою.

Слободяник К.
КрНУ ім. М. Остроградського

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

Провідну роль у зовнішньоекономічній діяльності відіграє світова торгівля, яку розглядаємо як процес купівлі-продажу товарів і послуг, що відбувається між різними країнами. За роки незалежності уряд України здійснює послідовну політику входження у світову спільноту, упроваджує комплексні структурні перетворення всього національно-господарського комплексу країни, визначає способи формування сприятливої бази для функціонування і співпраці міжнародних бізнес-структур, інституцій, установ.